

## **UHR-Lærerutdannings innspill til forslaget til felles rammeplan for lærerutdanning**

UHR-Lærerutdanning (UHR-LU) takker for muligheten til å komme med innspill til forslaget til felles rammeplan for lærerutdanning. UHR-LUs innspill til rammeplan for samisk lærerutdanning kommer senere.

UHR-LU er positive til den politiske intensjonen om at innføringen av én felles rammeplan er en styringsreform som ikke skal pålegge institusjonene nye krav, men derimot åpne opp for mer overordnet styring og gi styrket handlingsrom og autonomi for lærerutdanningene i arbeidet med utformingen av gode studieprogram med høy kvalitet. Det er svært positivt at nasjonale myndigheter slik viser tillit til at lærerutdanningene selv, i samarbeid med profesjonsfeltet, kan utvikle og forvalte en sammensatt kunnskapsbase, et handlingsrom for skjønnsutøvelse og et ansvar knyttet til samfunnsmandatet. En felles rammeplan er et viktig neste steg i en langsiktig utvikling av lærerutdanningene som vil styrke både utdanningenes kvalitet og lærerprofesjonen.

UHR-LU understreker at lærerutdanning som profesjonsutdanning er og skal være forskningsbasert og profesjonsrettet universitets- og høgskoleutdanning. Lærerutdanninger på masternivå må gi grunnlag for opptak på ph.d.-utdanning. For UHR-Lærerutdanning er det avgjørende med en fortsatt satsing på forskningsbasert lærerutdanning med studieprogram av høy kvalitet utviklet i tett samspill med profesjonsfeltet. Gjennom forskning og utviklingsarbeid bidrar lærerutdanningene med kvalitetsutvikling og kunnskapsbasert profesjonsutvikling i barnehager og skoler. Master skal være hovedmodell for lærerutdanning fordi det styrker utdanningens profesjonsrettethet og lærernes mulighet til å utøve kunnskapsbasert profesjonsutøvelse.

Nasjonale retningslinjer for lærerutdanning skal fortsatt forvaltes av Universitets- og høyskolerådet på vegne av lærerutdanningene, i nært samspill med samarbeidspartnere i praksis- og yrkesfelt. Nasjonale retningslinjer skal bidra til forskningsbaserte og profesjonsrettede lærerutdanninger av høy kvalitet.

### *Innspill til forslaget til felles rammeplan:*

UHR-Lærerutdannings innspill er strukturert i hht. fire overordnede spørsmål. Saken er behandlet i UHR-Lærerutdannings enhetsmøte 29. april 2026 (UHR-LU sak 26/02) og i UHR-Lærerutdannings arbeidsutvalg. I teksten presenteres først UHR-Lærerutdannings felles ståsted, deretter presenteres synspunkter fra de nasjonale fagorganene for barnehagelærerutdanning, grunnskole, lektor og PPU, og faglærer, PPUY og LUPE, der de peker på forhold knyttet til de enkelte utdanningene.

*Spørsmål 1: Er lærerutdanningene i forslaget til rammeplan gitt det handlingsrommet til å utforme nye studieprogram som kan forventes, når hensikten med ny rammeplan er overordnet styring? Er det for eksempel mulig å videreføre dagens studieprogrammer uten endringer for de institusjonene som ønsker det?*

UHR-Lærerutdanning er positive til at rammeplanen som helhet fremstår som mer overordnet. UHR-Lærerutdanning er opptatt av at det skal være mulig for lærerutdanningene å videreføre dagens studieprogram, slik intensjonen har vært. I den forbindelse er det reist spørsmål ved at antall dager i praksis er endret for grunnskolelærerutdanning og lektorutdanning.

UHR-Lærerutdanning ønsker at reguleringen av praksis er tilstrekkelig fleksibel, slik at det er mulig å kombinere underkapitler i utvikling av studieprogram.

Nasjonalt fagorgan for lektor og PPU mener at formuleringen om arenaer for praksisopplæring i forslaget til ny rammeplan er en innsnevring i forhold til dagens forskrifter for lektor og PPU, som åpner for andre praksisarenaer enn skole. Når det gjelder formuleringen: "Studieplanen skal beskrive hvordan utdanningene legger til rette for at studentene utvikler muntlige og skriftlige ferdigheter i norsk, herunder både bokmål og nynorsk" i § 8 i forslaget til ny rammeplan er dette et krav som i dag ikke er inkludert i rammeplaner for PPU og lektorutdanning for trinn 8-13, og vil derfor kreve omlegging av eksisterende utdanninger.

*Spørsmål 2: Skaper forslaget til ny rammeplan på noen punkter nye og/eller utilsiktede føringer? Bør unntakene fra hovedregel forskriftsfestes slik det foreslås i forslaget?*

UHR-Lærerutdanning ønsker at de ulike lærerutdanningstradisjonene fremstår som likeverdige i rammeplanen. Et eksempel er underkapittelet rettet mot trinn 8 – 10, der det som er formulert som unntak istedenfor kan bli fremstilt som likeverdige alternativ.

Dersom lærerutdanningene lager studieprogram som kombinerer ulike underkapitler, er det vesentlig at begrepsbruk og formuleringer harmonerer med hverandre på tvers av underkapitler.

Når det gjelder partnerskap, er begrunnelsen for forskriftsfesting av partnerskap for universiteter og høyskoler at partnerskap sikrer kvalitet i form av relevans, sammenheng i utdanningene og praksisnærhet. UHR-Lærerutdanning vil imidlertid peke på at forskriftsfesting av en part i partnerskapet er uheldig, og at det er vanskelig å se hvordan forskriftsfesting kan bidra til likeverd og godt samarbeid i partnerskapet.

*Spørsmål 3: Gir underkapitlene tilstrekkelig rom for mobilitet for studentene, mtp. reguleringsgrad?*

UHR-Lærerutdanning har en bekymring knyttet til muligheten for at ny rammeplan og mer variasjon mellom lærerutdanningsprogrammene kan gi mindre mulighet for mobilitet. Samtidig kan dette oppveies ved at den nye rammeplanen gir UH-institusjonene mer fleksibilitet i vurderinger av innpass.

*Spørsmål 4: Hvordan vurderer dere forslaget til hoveddel, f.eks. forholdet mellom grunnleggende forutsetninger og kjernekompetanser? Er det elementer i hoveddelen som mer hensiktsmessig kan plasseres i nasjonale retningslinjer?*

UHR-Lærerutdanning vektlegger at både de grunnleggende forutsetningene og kjernekompetansene i hoveddelen bør være få og overordnede. Dersom kjernekompetansene skal spesifiseres og konkretiseres, er dette profesjonsfaglige vurderinger som mer hensiktsmessig kan gjøres i nasjonale retningslinjer.

Nasjonalt fagorgan for barnehagelærerutdanning foreslår at ledelse inkluderes i kjernekompetansene.

Nasjonalt fagorgan for YFL, PPUY og LUPE-utdanningene mener at yrkesfaglærerutdanning (YFL og PPUY) og praktiske og estetiske fag i for liten grad er synliggjort i forslaget til hoveddel. Fagorganet ønsker at praktiske og estetiske fag får et eget underkapittel slik det er foreslått.